

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 17 af Kim Behnke (FRI), Charlotte Antonsen (V), Flemming Hansen (KF) og Klaus Kjær (DF) (se foran) forkastedes, idet 47 (V, KF, DF, CD og FRI) stemte for, 48 (S, SF, RV, EL og KRF) imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 18 af Aage Frandsen (SF) (se foran) forkastedes, idet 7 (SF) stemte for, 90 (S, V, KF, DF, CD, RV, EL, KRF og FRI) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 40: Forslag til lov om regionale kulturaftaler samt ændring af teaterloven, museumsloven og lov om musik.

Af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen).
(Fremsat 13/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Hansen (S):

Dette er et udmærket lovforslag, og jeg kan meddele allerede nu, at Socialdemokratiet agter at meddele, at vi vil støtte lovforslaget.

Oprindeligt tog denne her lovgivning udgangspunkt i en tanke om, at man skulle overføre kulturbevillingerne, de statslige kulturbevillinger, til kommuner og til amter, de skulle overføres til bloktilskudsordningen. En rigtig dårlig idé. For man ville nemlig dermed risikere at gå til andre gode formål, men eftersom kultur- og kunstkrone er de bedste kroner, vi har, ville det alligevel ikke være nogen god idé.

Derfor satte vi i sin tid hælene i og fik så i stedet for en bloktilskudsmodel de regionale kulturforsøg. De har nu kørt i en årrække, gennemgående til glæde og fornøjelse; der har ikke været mange indvendinger mod disse regionale

kulturforsøg. Og det er så disse forsøg, der nu kan gøres permanente i kraft af loven om de regionale kulturaftaler.

Som sagt har den foreslåede lovgivning vores tilslutning, ikke mindst fordi man i kraft af denne lovgivning næsten tvinger, eller i hvert fald skubber kraftigt bag på kommuner og amter og de øvrige områder, som måtte bide på krogen her, man skubber bag på en øget interesse for kulturområdet, som jo ellers indimellem godt kan være noget klemt, både her i huset og jo altså også ude i kommuner og i amter.

Her kan vi altså være med til at sætte mere fokus, mere lys på kultur- og kunstområdet. Det er af det gode. Det vil også være af det gode, hvis denne tendens til at rette en skærpet opmærksomhed mod kunst- og kulturområdet kan medføre – og det tror jeg den kan – at man ude omkring i kommuner og amter siger, at vi så i kraft af, at vi bliver et kulturaftaleområde, også spytter lidt ekstra i bøsser i forhold til de projekter, der skal indgå i den pågældende aftale. Her bliver også mulighed for, at kommuner og amter kan få et tættere samspil omkring kultur- og kunstområdet, hvad vi også anser for at være fornuftigt.

Så alt i alt skubber det her altså i den rigtige retning. Jeg har godt registreret, at nogle af de nævnt, vi har siddende centralt for at fordele midler, Teaterrådet, Kunstfonden osv., har peget på det problem, at de altså får reduceret deres frontlinje noget, fordi de ikke længere har den samme indflydelse på de lokale kroner, som de har haft tidligere. Men jeg vil gerne understrege, at af lovforslagets § 3 fremgår det samspil jo også, som er meget vigtigt, samspillet mellem dem med den politiske del af ansvaret og så de kulturfaglige og kunstneriske sagskyndige grupper, der ligger ude omkring. Her er der altså også understreget det meget vigtige princip om den kunstneriske frihed.

Kim Andersen (V):

Det lovforslag fra kulturministeren, som vi her har til behandling, er et resultat af de regionale kulturforsøg, som blev iværksat i 1996, og som udløber med dette år. Evalueringsrapporten fra de regionale kulturforsøg og de drøftelser, der har været om aktiviteterne i de ni kommuner, samarbejdskommuner, der har været omfattet af de regionale kulturforsøg, har været positive; der har været sat øget lys på de kulturelle aktiviteter som følge af disse kulturforsøg, og der er også fra lokal side lagt flere penge til, som

har afstedkommet en større aktivitet og mere synlighed i lokalområderne omkring de kulturelle tiltag.

Det er alt i alt positivt, det kan vi kun støtte og anerkende fra Venstres side. Derfor er vores indgang til dette lovforslag, som altså er et barn af de regionale kulturaftaler, i og for sig også positiv, og vi vil give lovforslaget en positiv interesse, når vi får det i Kulturudvalget.

Men der er nogle spørgsmål, som jeg bliver nødt til at stille, som vi er lidt tøvende over for, lidt kritiske over for. Det er spørgsmålet omkring administrationen, udformningen af armslængdeprincippet i de regioner, med hvilke Kulturministeriet måtte indgå sådanne aftaler. Det står ikke helt klart for mig, hvordan disse armslængdeorganer skal udformes, om det stadig væk er de fagråd, som der har været talt om på konferencen i Grenaa, og som omtales i ministeriets notat, eller hvad det er, man snakker om. Vi har jo de amtslige teaterråd, museumsnævn osv. Nu taler man altså her i denne forbindelse om nogle fagråd. Skal vi da have et yderligere organ ind, som skal virke bureaukratiserende på processen? Det er et spørgsmål, som vi vil forholde os meget kritisk til.

Et andet spørgsmål, som vi vil være kritiske over for, og som vi vil have uddybet under udvalgsarbejdet, er karakteren af de kontrakter, som skal indgås mellem de deltagende kommuner og amter og ministeriet. Det er naturligt, at de deltagende kommuner og amter skal overholde de forskellige kvalitetskriterier, der er på de forskellige områder, sådan som det er skitseret i teaterloven og i museumsloven, men skal man derudover opfylde nogle kriterier for at kunne indgå en kontrakt, nogle kriterier om, at der er særlige genrer, der skal fokuseres på, og andre genrer, der skal fylde mere i det samlede kulturbillede, og hvad ved jeg, krav rejst fra Kulturministeriets side og ikke udsprunget af en naturlig interesse fra lokalsamfundet, så vil vi også være kritiske over for det.

Vi ønsker, at det her skal være et tilbud til de deltagende kommuner og amter om at fremme kulturlivet og sætte lys på kulturlivet ud fra deres præmisser og ikke ud fra nogen statslige interesser.

Med de bemærkninger kan jeg tilsige forslaget Venstres velvillige behandling i udvalget.

Brian Mikkelsen (KF):

Det konservative Folkeparti har fra starten støttet forsøgene med de regionale kulturforsøg.

For os har det været afgørende vigtigt at få brudt nogle af de gamle strukturer op for at prøve, om tingene kunne gøres anderledes og bedre. Vi har gerne villet væk fra den her typiske statslige dominans på kulturområdet og i stedet for give de lokale regioner mulighed for at præge det lokale kulturliv i langt højere grad end tidligere. Derfor var vi også velvillige over for daværende kulturminister Jytte Hildens forslag på området, også da man skulle evaluere det, og vi synes stadig væk, at ideen om at lægge mest muligt ud er glimrende set fra konservativ side.

De regionale kulturforsøg har i en vis grad virket efter hensigten. Konsulentrapporten fra Nellemann viser jo også, at hvis man kigger sådan på forskellige succeskriterier og raten for det, ser det jo glimrende ud. Kulturforsøgene har mange steder formået at sætte nyt liv i kulturlivet i provinsen, og i flere regioner har man jo oplevet et stigende engagement fra lokalbefolkningens side. Så set fra konservativ side kan vi som udgangspunkt støtte det forslag, som ministeren er kommet med, der jo har til formål at gøre forsøgene af mere permanent karakter.

Men alt er ikke lutter lagkage, hvis vi skal sige det med et populært mundheld. Der er også nogle områder, som vi gerne vil se lidt nærmere på under udvalgsarbejdet.

Først og fremmest vil vi gerne se på, om der er nok frihedsgrader i ministerens lovforslag. Er der levet nok plads til de de kulturskabende aktiviteter, der er i regionerne? Problemet – hvor ministeren rimelig godt, synes jeg, forsøger at holde tungen lige i munden – er jo, at man på en og samme tid ønsker at lægge opgaver ud til de lokale regioner og at sikre, som ministeren skriver i forslaget, at den eksperimenterende kunst overlever, og at den lokale kultur ikke blot ender med Dansktoppen og harmløse skilderier.

Det er selvfølgelig en intention, vi er enige med kulturministeren i, og det er også beundringsværdigt, at man søger at balancere mellem de to stole. Men det er også en særdeles vanskelig øvelse, og efter vores overbevisning kan man godt balancere lidt bedre, end der er lagt op til i forslaget, selv om intentionen har været god nok. Der er i ministerens udspil en efter vores opfattelse stærk overvægt til den side, der ønsker beskyttelse af kunsten, og det har resulteret i en for begrænset decentralisering og et for lille råderum til de enkelte kom-

muner og amter. Men det vil vi prøve at se på under den videre behandling.

Vi vil også gerne benytte lejligheden til at studere de økonomiske konsekvenser nærmere. Vi har jo i løbet af efteråret kunne læse i dagspressen, at Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen mener, at ministerens forslag vil medføre forringede økonomiske vilkår, og det synes vi ikke skal være intentionen og formålet med forslaget. Meningen er vel, at man får en synergieffekt af, at staten kommer på banen. Jeg kan godt se formålet med det, og derfor støtter vi egentlig varmt, at man inspirerer og får skabt nogle incitamentter til, at man ude lokalt laver nogle varige kulturforsøg. Men det må jo ikke betyde, at man sparer på gassen et andet sted. Det er i hvert fald ikke det, der er formålet med det her; der må være en nettobalance, som er nul, når vi ser på, hvad man giver ud, og hvad man får ind.

Men alt i alt synes jeg, det er et glimrende forslag med en rigtig intention, som vi fra konservativ side kan bakke op.

Ole Sohn (SF):

Vi synes, at det formål, der ligger i lovforslaget om de regionale kulturaftaler – altså at fremme dispositionsfriheden på det lokale og det regionale niveau og gennem et øget lokalt engagement fremme udviklingen på det kulturpolitiske område – er et godt formål, et ædelt ønske. Det er jo også noget, der er blevet til på baggrund af de regionale kulturforsøg.

Nu var det jo sådan, at SF ikke var med på de regionale kulturforsøg, bl.a. fordi der ikke var tilstrækkelige garantier for, at de udlagte penge blev brugt til kulturen, og vi havde også betænkeligheder ved, om statens ansvar, ikke mindst for den sarte kunst, kunne bevares. Derfor ser vi noget mere positivt på forslaget om de regionale kulturaftaler, fordi der jo ikke blot er tale om at lægge penge ud til de lokale områder, men om at lave en form for tostrengt model, hvor der indgås aftaler mellem det regionale område og Kulturministeriet. På den måde tilskynder man til både dialog og idéudvikling og gensidig inspiration, og det er alt sammen positivt. Men noget af det, som jeg har bidt meget mærke i og også gerne vil understrege herfra, er vigtigheden af, at man som kulturregion fortsat skal forpligte sig til at overholde de formål og de kvalitetskrav, der er indeholdt i lovgivningen, så man ikke på den måde kan sjakre med de formål, der ligger i faglovene.

Så er der spørgsmålet om § 3, hvor jeg lige som hr. Søren Hansen har bidt mærke i, at en aftale skal indeholde bestemmelser, som bl.a. giver balance mellem det politiske ansvar i lokalområderne og den kulturfaglige og kunstneriske sagkundskab og frihed. Det synes vi er utrolig væsentligt, og jeg vil gerne høre ministeren, hvordan hun har forestillet sig at det kan sikres, at man både giver de lokale områder et øget incitament og engagement i kulturpolitikken og samtidig fastholder den kulturfaglige og kunstneriske sagkundskab og den indflydelse og ekspertise, der ligger deri.

Det sidste, jeg vil sige, som jeg synes er utrolig positivt – og jeg vil ikke undlade allerede nu at gøre opmærksom på, at jeg godt kunne finde på at gentage det under behandlingen af et senere punkt på dagsordenen – er den understregning, der ligger i bemærkningerne, hvor det bliver slået fast, at der er tale om en rammebevilling, der tildeles en region, men at den er øremærket, at der er sat hegnspæle om, så det er fastslået, at den skal anvendes til kulturformål. Det synes jeg er utrolig vigtigt at få slået fast, og når jeg siger, at jeg godt kunne finde på at bruge bemærkningen senere, er det, fordi vi har en tilsvarende kulturlov, hvor de samme hegnspæle ikke er sat helt så klart op. Men nu kan vi jo se, at ideen forhåbentlig bliver slået fast med lovforslaget her om de regionale kulturaftaler, så mon ikke vi kan få den til at være gældende, når vi senere skal diskutere biblioteksloven.

Jeg skal selvfølgelig lige sige, at selv om der måske er nogle spørgsmål undervejs i udvalgsbehandlingen, ser vi meget positivt på lovforslaget og vil også medvirke til dets gennemførelse.

Carsten Aagaard (DF):

Det af kulturministeren fremsatte lovforslag L 40 er en forlængelse af L 38, som har været et kulturforsøg, som har kørt i 1 år. Ved fremsættelsen af L 38 stemte Dansk Folkeparti imod, men i de hørings svar, der er kommet fra høringsparterne, er der meget forskellige opfattelser af lovforslaget og spørgsmålet, om det er hensigtsmæssigt med en regional kulturaftale.

Jeg vil her komme med nogle betragtninger fra nogle skrivelser, som er indkommet: Amtsrådsforeningen finder, at især de økonomiske vilkår, der foreslås, i visse tilfælde vil stille kulturregionerne ringere end dem, der ikke har indgået aftalen. Fra Teaterrådet siges

det, at rådets overordnede holdning til det fremsendte forslag er, at man i det mindste på teaterområdet kun vanskeligt kan se begrundelsen for at indgå disse kulturkontrakter, og at de initiativer, der er blevet taget under de regionale kulturforsøg, for de flestes vedkommende kunne være taget uden forsøgsordningen. Og endelig siger Statens Museumsnævn, at nævnet må konstatere, at forsøgene ikke i nævneværdigt omfang har været den rigtige vej frem. Det er altså citater fra høringsparter.

Dansk Folkeparti lægger vægt på, at forslaget ikke forventes at få væsentlige økonomiske konsekvenser for stat, amtskommuner og kommuner. Dog har visse regioner peget på en øget administrativ belastning med koordinering og rådgivning i regionen.

I Dansk Folkeparti ønsker vi en total decentralisering, således at græsrodderne i større udstrækning vil få indflydelse på de bevilgede midler og tilskud, og jeg vil bede kulturministeren om at oplyse, hvad der kunne være bedre i forhold til forslaget her og de kulturaftaler, vi skal stemme om på et senere tidspunkt.

Dansk Folkeparti ønsker selvfølgelig at lægge op til en seriøs drøftelse om lovforslaget. Men vil har som sagt stemt imod tidligere, og det er også vores holdning indtil nu.

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg skal på CD's vegne meddele, at vi er positive over for dette lovforslag. Vi lægger som så mange tidligere ordførere også vægt på, at der er den høje grad af øremærkning i disse ordninger, for det synes vi er en forudsætning for, at det skal lykkes. Vi vil som sagt lade sagen gå videre til anden behandling og positivt arbejde med dér, hvor der kunne blive småændringer undervejs.

Henrik Svane (RV):

Dette lovforslag er en udløber af loven om de regionale kulturforsøg fra 1995, hvor regeringen forsøgte at styrke de grundlæggende principper for den danske kulturpolitik: ytringsfrihed, kulturelt demokrati, kvalitet og decentralisering. Disse principper er væsentlige, hvis kunsten skal have mulighed for at frigøre og udnytte sine mange potentialer.

For Det Radikale Venstre er en sprudlende kultur og nyskabende og provokerende kunst forudsætninger for et dynamisk og forandringsparat samfund. Det er ofte god kunst, som får os til at tænke nyt, også når det gælder

forhold, der ikke umiddelbart har med den kulturelle sfære at gøre.

Dette lovforslag understøtter ved første øjekast blot det sidstnævnte princip, altså decentralisering; men tingene hænger sammen, og de andre og nok mere grundlæggende værdier som ytringsfrihed og kulturelt demokrati styrkes også betydeligt ved den decentralisering, der lægges op til. Det skyldes, at diskussionerne om kulturen kommer til at foregå flere steder end i dag, og dermed bliver mangfoldigheden af kulturudbud, det kulturelle demokrati, større.

Derudover forventer Det Radikale Venstre, at holdnings- og prioriteringsdiskussioner om brugen af kulturmidler kommer til at inddrage langt flere borgere, når beslutningskompetencen på en række væsentlige punkter fremover skal tages regionalt og lokalt. Dette er alt andet lige med til at styrke interessen for kunsten og bevidstgøre endnu flere danskere om kunstens potentiale som inspirerende og fornyende kraft.

Evalueringen af kulturforsøgsordningen fra marts 1999 har vist, at disse intentioner i høj grad er nået, eller at vi i hvert fald er kommet målsætningerne nærmere ved at lægge væsentlige dele af kulturpolitikken ud i regionerne og dermed tættere på borgerne og brugerne. På den baggrund er det helt naturligt, at forsøget udbygges til at kunne omfatte hele Danmark, og Det Radikale Venstre støtter med glæde det foreliggende lovforslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg oplæse følgende:

Lovforslaget drejer sig om en videreførelse af de regionale kulturforsøg, der i øjeblikket gennemføres af ministeriet. Forsøgene har været genstand for en evaluering, og evalueringens hovedkonklusioner har generelt været positive over for decentraliseringen. Decentraliseringen er knyttet til en løbende dialog mellem ministeriet og de regioner, der har engageret sig i kulturelle aktiviteter under denne lov.

Med lovforslag nr. L 40 er der tale om en yderligere decentralisering af Kulturministeriets administration af konkrete kulturarrangementer under ret frie rammer til at etablere kulturregioner efter lokal interesse for sagen. En kulturregion kan således være en amtskommune, en kommune, en gruppe af kommuner, Hoved-

stadens Udviklingsråd eller kombinationer heraf.

Forslaget indeholder en række gode initiativer, ikke mindst for landkommunerne. De mindre kommuner, der i disse år er trængt økonomisk, kan måske i særlig grad få glæde af § 4, hvor der omtales en årlig kulturel rammebevilling. De mindre kommuner, landkommunerne og de tyndtbefolkede områder har netop brug for det løft, som dette lovforslag kan give.

Lovforslaget gør, at kommuner kan slå sig sammen, som de nu har lyst til, og på kryds og tværs, som de nu kan blive enige om det, lave spændende kulturtilbud. Kulturoplevelser er netop et af de meget nødvendige tilbud, som skal til, hvis det skal lykkes at flytte familier ud af de store byer og ud i de tyndtbefolkede områder. Det er ikke nok med et parcelhus til familien og et arbejde; der skal også være service, faciliteter, veje, god transport og kulturtilbud, og dette lovforslag kan være en fødselshjælper for sådanne kulturinitiativer.

Ifølge hørings svarene er der dog et par betænkeligheder, der går igen. En af disse er, at man er usikker på, om dette lovforslag på en måde kan stille kommuner, som indgår en kulturaftale, ringere end andre dele af landet.

Andre bemærkninger, der går igen, er, at man ønsker etablering af en udviklingspulje, samt at man har et ønske om at kunne indgå regionale kulturaftaler på andre områder end dem, der er nævnt i forslaget. Man vurderer, at lovforslaget er en forringelse i forhold til de regionale kulturforsøg i gældende lov på dette område. Bl.a. ser man gerne, at landsdelsorkestrene kunne blive omfattet af de regionale kulturaftaler.

Kristeligt Folkeparti ser frem til en god og positiv behandling af dette lovforslag.

Kim Behnke (FRI):

I Frihed 2000 har vi den opfattelse, at størsteparten af de 11 mia. kr., som skatteyderne i stat, amt og kommune årligt tvinges til at give til det såkaldte kulturliv, med fordel kan spares. Så enkelt er det.

Der er nogle ganske enkelte, nogle ganske få, nationale klenodier og arkiver osv., som af nødvendige grunde må opretholdes. Men resten af kulturlivet – teatre, museer, musiksteder osv. – har det efter vores opfattelse bedst uden statslige og andre offentlige tilskud, men kan derimod overleve ved at tiltrække publikum til nye, flotte og store, spændende opsætninger, udstillinger og fremførelser. Og med det udgangs-

punkt er det jo svært at støtte det lovforslag, der ligger her.

Men hvis man nu har knap så yderliggående synspunkter og siger: Jamen o.k., når vi nu har besluttet at stjæle 11 mia. kr. fra skatteyderne og bruge dem til kulturformål, hvordan bør de penge så fordeles?

Hvis vi skulle indgå i sådan et tankeeksperiment, er det vores opfattelse, at denne atomisering af midlerne ikke er til fordel for nogen, men til skade for de store og større projekter, der måtte være.

I forvejen er det sådan, at hovedstadsområdet jo har en klar, klar forfordeling. Ser man de skatteydermidler, der bruges i hovedstadsområdet, i forhold til den såkaldte provins, og provinsen er i den her situation alt, der ligger vest for Valby Bakke, så er der jo en fuldstændig utvetydig diskriminering til fordel for hovedstadsområdet.

Argumentet for det er, at det er hovedstaden, og derfor bør man satse ekstra midler dér. Det skal jeg love for at der bliver gjort, og det er planlagt, at det skal der gøres de kommende år.

Hvad angår de midler, der så er tilbage, de krummer fra den store kiks, der måtte være tilbage til fordeling i den såkaldte provins, er det så vores vurdering, at dér var det klogere at bruge dem på enkelte større projekter, som kan gennemføres og dermed i det mindste fremstå som noget ekstraordinært, fremfor at man atomiserer og decentraliserer og dyrker, at jo mindre portioner man kan fordele pengene i, jo mere demokratisk er det. For det ender i alle mulige mere eller mindre fortænkte projekter, hvor kommuner bygger amfiteatre, som aldrig bliver brugt, og hvor man giver små bitte tilskud til ting, som knap nok kan gennemføres. Det er en forkert måde at gøre det på, og derfor har vi også været modstandere af de regionale kulturaftaler osv., der har været lavet gennem årene, provinsspuljer osv. Det var bedre at afsætte pengene og så sige, at hvis der er noget, der helt ekstraordinært træder frem og burde støttes, så vælger man at gøre det.

Det kræver selvfølgelig, at Folketingets politikere påtager sig det ansvar og de mange skældud, der følger i kølvandet på at træffe sådan nogle beslutninger. Men det, man gør her, hvor man efter det såkaldte armslængdeprincip delegerer ud og lader hvem som helst være med til at byde ind, er efter vores mening en forkert måde at anvende skatteydernes penge på.

Så uanset om vi tager det sådan mere ideologisk prægede udgangspunkt eller vi tager det konkrete og praktiske udgangspunkt, kan jeg ingen af stederne finde holdepunkt for at skulle støtte lovforslaget.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Jeg siger tak for den store velvilje over for det her lovforslag. Det er jo næsten alle partier i Folketinget, der støtter det, så det er jeg selvfølgelig taknemlig for.

Hr. Kim Andersen formulerede det så flot ved at sige, at det her lovforslag bidrager til at kaste mere lys over kulturen, og at de regionale kulturforsøg i sig selv har kastet mere lys over kulturen, forstået på den måde, at der er blevet en større synliggørelse af kulturen lokalt, og det er jeg sådan set meget enig i.

Det, at vi overhovedet har lavet forsøg, og det, at vi nu laver kulturaftaler, bidrager i høj grad til at synliggøre den lokale kultur, som har det med at drukne en lille smule i forhold til alle de andre vigtige politikområder, der er ude i kommunerne.

Men hr. Kim Andersen havde også nogle bekymringer over administrationen og de administrationsenheder, der skal etableres. Hvad nu med det her armslængdeprincip, hvordan skal det håndhæves, og hvordan ser det ud? Og sagen er den, at i bemærkningerne til § 3 er der en lang beskrivelse af, hvordan man rent faktisk kan indrette sig for at leve op til armslængdeprincippet.

I stedet for at vi fra politisk side eller fra Kulturministeriets side afgør, hvordan man lever op til armslængdeprincippet, altså princippet om, at der skal være professionalisme i vurderingen af, hvilke projekter der skal have støtte, har vi gjort det, at vi lader det være op til de lokale kræfter at finde ud af, hvordan man indretter sig bedst. Der er en række forslag i bemærkningerne til § 3, altså forslag til, hvordan man kan gøre det.

Med hensyn til kriterierne for at indgå en kontrakt er det sådan, at Kulturministeriet vil fastsætte nogle overordnede mål for, hvad det er, der skal opnås med kulturkontrakten.

Udgangspunktet vil være det, hr. Kim Andersen kaldte den naturlige interesse fra lokalområdet side, det vil sige de lokale ønsker. Derudover har vi selvfølgelig en lovgivning og nogle principper i en lovgivning, som man skal leve op til i forbindelse med indgåelse af kulturkontrakten. Udgangspunktet må nødvendig-

vis være det udgangspunkt, vi har for kulturpolitikken, og dér er værdierne kulturelt demokrati, ytringsfrihed, kvalitet og decentralisering. Det kan man sige er de overordnede kulturpolitiske værdier, som ligger til grund for indgåelsen af kulturkontrakter.

Hr. Brian Mikkelsen havde også ros tilovers for lovforslaget, om end ikke alt var lutter lagkage. Der blev spurgt: Er der nu nok frihedsgrader? Det kommer selvfølgelig an på, hvad man forstår ved nok. Men det er klart, at der er langt flere frihedsgrader for de kommuner og regioner, der vælger at indgå en regional kulturaftale, end der er for andre.

Formålet med at lave kulturkontrakterne er jo netop, at regionen får pengene ud for 4 år ad gangen og dér har en større frihed, end man ellers ville have, til at fordele pengene til de forskellige kulturelle initiativer.

Og så om de økonomiske konsekvenser. Dér er jeg meget enig med hr. Brian Mikkelsen i, at der er en stor synergieffekt i den måde, vi nu tilrettelægger kulturpolitikken på, en synergieffekt på den måde, at de statslige midler og de lokale midler får bedre mulighed for at spille sammen, end de har haft tidligere, forstået på den måde, at de lokale politikere får større frihed til at sørge for, at pengene bliver anvendt så fornuftigt og så effektivt som muligt.

Hr. Ole Sohn lagde vægt på, at det her initiativ bidrager til øget dialog og gensidig inspiration, og det er præcis også det, der er bevæggrundene for regeringen i forbindelse med indgåelse af kulturkontrakter. Vi har ment, at det er fuldstændig afgørende at fortsætte den gode dialog, vi har haft i forbindelse med de regionale kulturforsøg, i en mere bindende aftale.

Hr. Ole Sohn spørger: Hvordan får man det lokalpolitiske engagement, samtidig med at man bevarer den kunstfaglige professionalisme i kulturpolitikken? Og det er da også en meget vanskelig balancegang. Hvordan sikrer man, at politikerne både er optaget af kulturen, og at der samtidig er den nødvendige kunstfaglige ekspertise i vurderingen af projekter?

Men må jo sige, at politikerne i Folketinget har levet med det i mange år og klaret det i mange år, fordi det jo også på landsplan er sådan, at vi lægger ansvaret for den kunstfaglige vurdering i vores råd og nævn, og så er det politikerne, der udstikker de overordnede rammer. Jeg er fuldstændig sikker på, at den balance kan man også klare lokalt.

Hr. Carsten Aagaard spørger: Hvad er bedre i det her lovforslag end en total decentralisering? Det, der er bedre, er, at vi fra statens side stadig væk har hånd i hanke med kulturpolitikken i stedet for bare at lægge ansvaret fra os. I stedet for bare at lægge penge ud til kommunerne er det sådan, at vi nu hvert fjerde år får mulighed for at snakke med de kommuner, de regioner, vi laver kulturaftaler med, og sammen vurdere: Er vi nået langt nok, går det godt nok, eller er der nogle problemer, som skal løses?

Så i stedet for bare at lægge ansvaret fra sig får vi med de regionale kulturkontrakter en ligeværdig dialog. Det synes jeg er vigtigt.

Hr. Ole M. Nielsen understregede, at det her lovforslag har stor betydning for tyndtbefolkede områder, fordi det giver mulighed for, at små kommuner kan slå sig sammen. Det er jeg meget enig med hr. Ole M. Nielsen i. Det her er netop en måde, hvorpå vi kan sikre, at de små kommuner får nogle bedre muligheder, end de har haft tidligere.

Spørgsmålet er, om vi netop ikke med det her lovforslag også kan være med til at understøtte en fornuftig udvikling ude i lokalområderne, forstået på den måde, at det vil understøtte nye former for samarbejde. Og vi ved jo alle sammen, at forudsætningen for, at de tyndtbefolkede lokalområder får nogenlunde vilkår, er, at man er dygtig til at samarbejde, og det giver det her lovforslag god mulighed for.

Så endelig til hr. Kim Behnke, som overraskede mig lidt, ikke med, at han var imod lovforslaget, vil jeg sige, men med begrundelsen for det: Det her med, at det er bedre at bruge alle pengene på større projekter. Dertil kan man måske sige: Vi står på kanten af et nyt årtusind, og det kunne selvfølgelig være sjovt at bruge pengene på en række store projekter, nogle store, synlige kulturinitiativer ude i det ganske land.

Og jeg må sige, hr. Kim Behnke virkelig er en modig mand. Jeg synes næsten, han udviser et halsbrækkende mod. Hvis man nu skulle til at tage pengene fra de lokale egns museer, egns-teatrene, musikskolerne, landsdelsscenerne, landsdelsteatrene, så tror jeg, der ville rejse sig et ramaskrig. Og ud fra en kulturpolitisk betragtning vil jeg også betragte det som halsløs gerning. Jeg synes, det er fantastisk vigtigt, at vi har alle de forskellige kulturinstitutioner rundt om i det ganske land. Det er meget vigtigt, at vi

har lokale kulturcentre, som altså kan bidrage til den lokale kulturelle udvikling.

Med de bemærkninger – og selvfølgelig også med en stor tak til regeringspartierne ordførere for velviljen over for lovforslaget – vil jeg gerne sige tak for den diskussion, der har været i dag.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Der opstår somme tider det problem, når man sætter sig til at læse, at den ro og fordybelse, man bevæger sig ind i, helt får én væk fra virkeligheden.

Det, jeg vil spørge ministeren om, er den balance, der skal være mellem politikerne og den kunstneriske sagkundskab. Den balance har vi levet med fra Folketingets side, og den tror jeg da for så vidt også man kan leve med lokalt. Men der er jo den forskel, at vi i Folketinget kan tage vare på en helhed – det kan være et egns-teaters særlige genre, og det kan være et børneteater, som vi for helhedens skyld mener er væsentligt, set på samfundets plan eller på landsplan – hvorimod man måske ikke nødvendigvis har den samme forståelse i et enkelt amt eller en enkelt region.

Derfor er spørgsmålet: Er det noget, der vil indgå i forhandlingerne, når man gennemgår kulturkontrakterne, at staten også kan understrege i forhandlingerne om en kulturaftale, at vi faktisk finder, at det egns-teater eller det børneteater er så væsentligt for helhedens skyld, at det skal indgå i aftalen?

(Kort bemærkning).

Kim Andersen (V):

Tak til ministeren for besvarelsen af de spørgsmål, jeg stillede indledningsvis.

Jeg vil gerne have bekræftet, at jeg nu altså har opfattet det rigtigt, når jeg udlægger teksten på følgende måde, at der i de kontrakter, der skal indgås mellem ministeriet og den gruppe af kommuner og amter, som måtte ønske at indgå en kulturkontrakt, dér kan der ikke ud over de kriterier, de krav, der er i den nugældende lovgivning på de forskellige områder, lægges yderligere krav ind i kontrakterne som en betingelse for, at de kan indgås med ministeriet. Er det rigtigt opfattet?

Med hensyn til lovforslagets bemærkninger på side 6 om fagråd for enkeltområder og faglige konsulenter forstår jeg det altså på den måde, at det er organer, der skal ind og være si-

destillede med de nugældende amtsmuseumsnævn, musikråd osv. i amterne. Dermed får vi altså et stykke af vejen en dobbeltdækning. Er det rigtigt opfattet?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Svaret til hr. Ole Sohn er: Ja, det kan vi godt, forstået på den måde, at den lovgivning, vi har på de forskellige områder, altså på teaterområdet og på museumsområdet, skal overholdes. Så det er altså ikke sådan, at vi kan dispensere fra den eksisterende lovgivning.

Og til spørgsmålet, om vi fra ministeriets side kan gå ind og stille yderligere krav: Det kommer an på, hvad man forstår ved yderligere krav.

Men i den kontrakt, man indgår, vil der blive opstillet nogle kulturpolitiske mål, men de kulturpolitiske mål er jo altså funderet i den generelle kulturpolitik, og det er mål, man er enig om. Det er faktisk også sådan, at de fleste af de kulturregioner, vi nu har indgået aftale med, selv har opstillet nogle mål, selv har sagt: I den her region vil vi dét og dét; vi har de og de værdier, og vi har de og de mål. Og det er præcis det, der gør, at en region bliver en region: at man altså får nogle fælles målsætninger om, hvad vej det er, man går.

Og det er måske en endnu større gevinst, end at statens penge kommer ud, for det betyder, at man i en kulturregion kan udvikle en vi-følelse og kan udvikle nogle fælles holdninger til: Hvordan skal kulturen i vores område bevæge sig? Hvor vil vi hen? Så det er måske nok den helt afgørende ændring i forbindelse med de her kulturkontrakter.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 78: Forslag til lov om biblioteksvirksomhed. Af kulturministeren (Marianne Jelved, fg.). (Fremsat 3/11 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

I 1997 kom UBIS-betænkningen om bibliotekerne i informationssamfundet. Siden 1997 er tiden brugt til et godt analysearbejde. Der har været en omfattende høring, og eftertænkksomheden har været grundig. Forslaget er blevet tidssvarende og langsigtet. Fremtidens bibliotek skal være viden og materialer.

Biblioteket skal naturligvis have bøger, men ikke alene bøger. Der skal også være musikcd'er, cd-rom'er, adgang til Internet og elektroniske informationsbaser. Det er ikke ønsketænkning, for sammen med dette forslag har staten afsat et trecifret millionbeløb. Fremtidens bibliotek kan blive til virkelighed.

Forslaget lever op til de krav, der er både til folkebiblioteker og til statslige biblioteker, bl.a. at det samarbejdende bibliotek fremover også omfatter forskningsbiblioteker. Naturlige krav og forventninger indfries. Det sikres, at alle får lige adgang til den viden og den kultur, der findes.

De nye materialer omfattes af den frie låneret og gratis lån. Socialdemokratiet lægger stor vægt på, at disse grundlæggende principper videreføres. At videoer ikke er omfattet af den frie låneret, betyder jo ikke, at de ikke må være der. Det er alene en lokal beslutning, om man vil give dette servicetilbud – et tilbud, der jo allerede findes på hylderne i mange kommuner.

Forslaget giver mulighed for, at der i særlige tilfælde kan kræves betaling, f.eks. dér, hvor biblioteket må betale for at hente oplysninger i andre systemer eller i det tilfælde, hvor ydelsen skal leveres ekstraordinært hurtigt, eller hvor man skal lave særlige litteraturlister. Man kan også sælge kurser og give konsulentbistand.

Opfordringen til biblioteket om at holde åbent, når kunderne har fri, er vi glade for. Søndagsåbent på biblioteket er en stor succes dér, hvor man allerede har brugervenlige åbningstider.